

§ 220

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Johanna Nuortevan valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta Ote- opetukseen myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille

HEL 2021-003500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan liitteenä olevasta valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta Ote-opetukseen myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille:

Ote on Helsingin suomenkielisten perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-opetuksella ja -perhetyöllä tuetaan 7.–9.-luokkalaista oppilaita, joiden koulunkäyntiä hankaloittavat runsaat poissaolot tai koulunkäynti on kokonaan keskeytynyt, jolloin syrjäytymisen riski on suuri.

Ote on väliaikainen ratkaisu ja toimintamalli, jonka ensisijaisena tavoitteena on oppilaan opiskelun käynnistäminen ja opetukseen kiinnittyminen sekä mahdollisimman pian ryhmämuotoiseen opetukseen palaaminen. Ote-opetuksen tukena on aina perhetyön sosiaaliohjaaja, joka työskentelee koululla sekä nuoren toimintaympäristössä tavaten sekä nuorta että hänen vanhempiaan. Perhetyö sisältää nuoren arjen ja koulunkäynnin tukemista, perheen toimintakyvyn ja vanhemmuustaitojen sekä hyvinvoinnin vahvistamista. Perhetyön sosiaaliohjaaja työskentelee nuoren ja perheen kanssa toisinaan hyvinkin tiiviisti, jotta nuoren koulunkäynnin tilannetta saadaan ratkaistua. Ote-työparilla voi olla kerrallaan 8 – 10 nuorta, joka pitkälti määräytyy sen mukaan, mikä nuoren ja hänen perheensä kokonaistilanne on. Työparityöskentelyyn kuuluvat myös palveluohjaus ja jatkotuen miettiminen yhteistyössä lapsen, perheen ja verkoston kanssa.

Perhetyötä voidaan myöntää sosiaalihuoltolain perusteella erityistä tukea tarvitsevalle lapselle (ShL 18 §) tai lastensuojelulain perusteella lastensuojelun avohuollon asiakkaalle (LsL 36 §). Huostaanotettu lapsi on sijaishuollossa laitos- tai perhehoidossa ja sijaishuolto paikka vastaa lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Sijaishuolto paikan tehtävä on yhteistyössä perusopetuksen järjestäjän kanssa huolehtia koulunkäynnin toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Ote-toimintamalli on Helsingin perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön

palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-perhetyö on tukitoimi lastensuojelun avoimuuden ja perhesosiaalityön asiakkaille.

Oppilaan opetuksessa voidaan perusopetuslain 18 §:n mukaan poiketa opetuksen sisällöstä ja tuntijaosta, jolloin tarkoitetaan oppilaan opetuksen poikkeavaa järjestämistä muun opetuksen yhteydessä, erityisluokassa tai muussa soveltuvassa paikassa. Opetussuunnitelman mukaisesta tuntijaosta poikkeaminen voidaan toteuttaa kolmella eri tavalla: 1) koulupäivän lyhentäminen omassa ryhmässä 2) yksilöopetus tai Ote-opetus ja -perhetyö vuosiluokilla 7-9.

Laitoksessa asuvien nuorten osalta erityiset opetusjärjestelyt järjestetään tarvittaessa lyhennettynä koulupäivänä tai yksilöopetuksena oppilaan omassa koulussa. Koulun henkilöstön tehtävä on yhteistyössä sijaishuoltopaikan kanssa sopia oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi yksilölliset ratkaisut.

Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä. Sijaishuollossakin olevat nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki ja mahdollisuus sovittaa opinnot oppilaan tarpeita ja voimavaroja vastaavaksi, voi olla tarpeen ja tarjolla. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä aloittanut. Sijoitettujen nuorten osalta perhetyötä voidaan suunnitella yhteistyössä sijoituspaikan kanssa ja kohdistaa tukea enemmän koulupäivään. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöönotettavaksi sijaishuollossa. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöönotettavaksi sijaishuollossa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: "Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä. LISÄYS: Sijaishuollossakin olevat nuoret tarvitsevat toisinaan vahvaa tukea peruskoulun suorittamiseen ja koulupudokkuuden ehkäisemiseen, jolloin ote-opetuksen intensiivinen tuki ja mahdollisuus sovittaa opinnot oppilaan tarpeita ja voimavaroja vastaavaksi, voi olla tarpeen ja tarjolla. Sijoitus ei myöskään saa katkaista ote-opetusta, mikäli nuori on siellä

25.05.2021

aloittanut. Sijoitettujen nuorten osalta perhetyötä voidaan suunnitella yhteistyössä sijoituspaikan kanssa ja kohdistaa tukea enemmän koulu-päivään. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käyttöön otettavaksi sijaishuollossa.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Fatim Diarran vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Nuortevan liitteenä olevasta valtuustoaloitteeseen mahdollisuudesta Ote-opetukseen myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille:

Ote on Helsingin suomenkielisten perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-opetuksella ja -perhetyöllä tuetaan 7.–9.-luokkalaisia oppilaita, joiden koulunkäyntiä hankaloittavat runsaat poissaolot tai koulunkäynti on kokonaan keskeytynyt, jolloin syrjäytymisen riski on suuri.

Ote on väliaikainen ratkaisu ja toimintamalli, jonka ensisijaisena tavoitteena on oppilaan opiskelun käynnistäminen ja opetukseen kiinnittyminen sekä mahdollisimman pian ryhmämuotoiseen opetukseen palaaminen. Ote-opetuksen tukena on aina perhetyön sosiaaliohjaaja, joka työskentelee koululla sekä nuoren toimintaympäristössä tavaten sekä nuorta että hänen vanhempiaan. Perhetyö sisältää nuoren arjen ja koulunkäynnin tukemista, perheen toimintakyvyn ja vanhemmuustaitojen sekä hyvinvoinnin vahvistamista. Perhetyön sosiaaliohjaaja työ-

kentelee nuoren ja perheen kanssa toisinaan hyvinkin tiiviisti, jotta nuoren koulunkäynnin tilannetta saadaan ratkaistua. Ote-työparilla voi olla kerrallaan 8 – 10 nuorta, joka pitkälti määräytyy sen mukaan, mikä nuoren ja hänen perheensä kokonaistilanne on. Työparityöskentelyyn kuuluvat myös palveluohjaus ja jatkotuen miettiminen yhteistyössä lapsen, perheen ja verkoston kanssa.

Perhetyötä voidaan myöntää sosiaalihuoltolain perusteella erityistä tukea tarvitsevalle lapselle (ShL 18 §) tai lastensuojelulain perusteella lastensuojelun avohuollon asiakkaalle (LsL 36 §). Huostaanotettu lapsi on sijaishuollossa laitos- tai perhehoidossa ja sijaishuolto paikka vastaa lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Sijaishuolto paikan tehtävä on yhteistyössä perusopetuksen järjestäjän kanssa huolehtia koulunkäynnin toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Ote-toimintamalli on Helsingin perusopetuspalveluiden ja lastensuojelun ja perhesosiaalityön palveluiden yhteistyötä, jossa Ote-opettaja ja perhetyön sosiaaliohjaaja toimivat tiiviinä työparina. Ote-perhetyö on tukitoimi lastensuojelun avohuollon ja perhesosiaalityön asiakkaille.

Oppilaan opetuksessa voidaan perusopetuslain 18 §:n mukaan poiketa opetuksen sisällöstä ja tuntijaosta, jolloin tarkoitetaan oppilaan opetuksen poikkeavaa järjestämistä muun opetuksen yhteydessä, erityisluokassa tai muussa soveltuvassa paikassa. Opetussuunnitelman mukaisesta tuntijaosta poikkeaminen voidaan toteuttaa kolmella eri tavalla: 1) koulupäivän lyhentäminen omassa ryhmässä 2) yksilöopetus tai Ote-opetus ja -perhetyö vuosiluokilla 7-9.

Laitoksessa asuvien nuorten osalta erityiset opetusjärjestelyt järjestetään tarvittaessa lyhennettynä koulupäivänä tai yksilöopetuksena oppilaan omassa koulussa. Koulun henkilöstön tehtävä on yhteistyössä sijaishuolto paikan kanssa sopia oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi yksilölliset ratkaisut.

Oikeus oppia -hankkeessa kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan monialaista yhteistyötä ja osana sitä myös koulujen ja sijaishuollon yhteistyötä. Sijaishuollossa oleville lapsille soveltuvan yhteisen tukimuodon kehittämistä on tarpeellista jatkaa, koska Ote-toimintamalli ei sellaisenaan suoraan sovellu käytönotettavaksi sijaishuollossa.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 23.8.2021 mennessä valtuutettu Johanna Nuortevan ja 17 muun allekirjoittaneen tekemään aloitteeseen. Aloitteessa esitetään, et-

25.05.2021

Asia/12

---

tä selvitetään mahdollisuutta laajentaa ote-opetus myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille nuorille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano